

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/2026

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Anatomia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Anatomy
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki Medyczne
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu	dr Marzena Szuster
------------------------	--------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
Wykład	45	I	4
Ćwiczenia	30	I	
Samokształcenie	15	I	

Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu biologii, chemii i fizyki na poziomie szkoły ponadpodstawowej
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Student: pozna budowę, funkcje oraz topografię poszczególnych narządów i układów; potrafi posługiwać się mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystać wiedzę anatomiczną w praktyce zawodowej;

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W_01	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)	A.W1.
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U_01	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	A.U1.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład

1. Informacje ogólne i wprowadzenie do anatomii. Miejsce i znaczenie anatomii w medycynie i pielęgniarstwie. Terminologia anatomiczna.
2. Ogólna budowa ludzkiego ciała. Części, okolice, osie, płaszczyzny i kierunki ciała ludzkiego. Proporcje ciała ludzkiego i ich zmiany w ciągu życia. Różnice konstytucyjne budowy ciała człowieka.
3. Osteologia - budowa ogólna, podział kości, okostna, rozwój i wzrost kości. Osteologia szczegółowa – budowa kręgu, budowa kręgosłupa, krzywizny kręgosłupa. Szkielet klatki piersiowej. Kości kończyny górnej i kończyny dolnej. Budowa ogólna czaszki. Podział kości czaszki. Czaszka noworodka.
4. Syndesmologia. Połączenia kręgów, czynność kręgosłupa. Połączenia żeber, klatka piersiowa jako całość. Połączenia kończyny górnej i kończyny dolnej. Połączenia kości czaszki.
5. Miologia – budowa mięśni. Podział i topografia mięśni. Mięśnie głowy, szyi, klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, kończyny górnej i kończyny dolnej. Mięśnie dna miednicy. Rola powięzi.
6. Ośrodkowy układ nerwowy – budowa i podział czynnościowy. Mózgowie, kresomózgowie, mózdzek, pień mózgu, komory mózgu, opony mózgowia. Rdzeń kręgowy – budowa i funkcje, opony rdzenia kręgowego.
7. Obwodowy układ nerwowy – budowa i funkcje. Nerwy czaszkowe i rdzeniowe – zakres unerwienia. Autonomiczny układ nerwowy – podział i topografia układu nerwowego. Autonomiczne unerwienie narządów i tkanek.
8. Gruczoły dokrewne – przysadka mózgowa, szyszynka, gruczoł tarczowy, gruczoły przytarczyczne, nadnercza, aparat wysepkowy trzustki, gruczoły płciowe jako gruczoły dokrewne. Topografia, budowa i mechanizm działania hormonów.
9. Układ narządów zmysłów – budowa narządu wzroku, słuchu i równowagi oraz narządu węchu i smaku. Powłoka wspólna – budowa i funkcje skóry.
10. Układ oddechowy – topografia górnych i dolnych dróg oddechowych. Płuca, segmenty oskrzelowo – płucne, opłucna.
11. Budowa układu sercowo – naczyniowego. Serce, naczynia krwionośne tętnicze, żyłne. Krążenie małe i duże, krążenie mózgowe oraz krążenie płodowe. Krążenie prenatalne i postnatalne – różnice.
12. Budowa krwi i chłonki.
13. Anatomia układu pokarmowego – budowa ścian przewodu pokarmowego. Budowa i położenie narządów układu pokarmowego. Budowa, topografia i funkcja gruczołów trawiennych – wątroby i trzustki.
14. Anatomia układu moczowego – budowa i topografia nerki (nefron), moczowodów, pęcherza moczowego i cewki moczowej. Unaczynienie nerek.
15. Układ rozrodczy męski i żeński – budowa, topografia i funkcje.

Ćwiczenia

1. Podstawowe pojęcia z zakresu anatomii: komórka, tkanka, narząd, układ i organizm. Terminologia anatomiczna. Okolice i linie ciała ludzkiego. Płaszczyzny i osie ciała.
  2. Powłoka wspólna. Budowa układu szkieletowego. Połączenia kości.
  3. Układ mięśniowy – mięśnie głowy, szyi, klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, kończyny górnej i dolnej. Mięśnie dna miednicy.
  4. Budowa układu nerwowego - podział układu nerwowego: ośrodkowy i obwodowy. Nerwy czaszkowe i nerwy rdzeniowe charakter i zakres ich unerwienia. Unerwienie autonomiczne.
- Kolokwium nr 1

5.	Budowa narządu wzroku, słuchu, węchu i smaku.
6.	Topografia klatki piersiowej - ściany klatki piersiowej, śródpiersie, narządy śródpiersia.
7.	Układ krążenia – budowa i topografia serca, układ przewodzący serca, krążenie duże i małe, układ tętniczy i żylny, krążenie mózgowe, krążenie płodowe. Kolokwium nr 2
8.	Budowa układu pokarmowego. Topografia brzucha – okolica i jama brzucha, mięśnie brzucha, kanał pachwinowy, otrzewna, narządy jamy brzusznej, układ żyły wrotnej. Układ chłonny jamy brzusznej. Unerwienie jamy brzusznej. Gruczoły układu pokarmowego – wątroba i trzustka.
9.	Budowa i topografia układu moczowego – nerka, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa. Czynność nerek.
10.	Topografia i budowa układu płciowego męskiego i żeńskiego. Kolokwium nr 3

Część ćwiczeń z anatomii realizowana będzie w prosektorium.
Samokształcenie:
Prezentacja w programie Power Point na temat wskazany przez prowadzącego zajęcia.
Tematyka samokształcenia:

1. Budowa i funkcje układu chłonnego.
2. Budowa i funkcje gruczołów dokrewnych. Mechanizm działania hormonów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny, wykład interaktywny,	Test jednokrotnego wyboru.	Sprawdzony i oceniony kwestionariusz testu
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia praktyczne, praca pod kierunkiem, film dydaktyczny, pokaz (prezentacje modelowe, prezentacje multimedialne)	Test jednokrotnego wyboru Przygotowanie prezentacji multimedialnej z treści samokształcenia; Kolokwium końcowe: egzamin praktyczny (standaryzowany) – test umiejętności praktycznych - wykonanie zadania praktycznego (maksymalnie 3 zadania)	Sprawdzony kwestionariusz testu; Sprawdzona i oceniona karta oceny prezentacji; Sprawdzona karta oceny wykonania zadania praktycznego

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Obecność 100% na zajęciach z anatomii;
2. Wykazywanie się aktywną postawą w trakcie realizacji ćwiczeń;
3. Uzyskanie pozytywnych ocen z trzech kolokwiów cząstkowych (student, który uzyskuje ocenę niedostateczną z kolokwium w pierwszym terminie może przystąpić do poprawy maksymalnie dwa razy).
5. Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu praktycznego (student, który uzyskuje ocenę niedostateczną z egzaminu praktycznego w pierwszym terminie może przystąpić do poprawy maksymalnie dwa razy).
6. Zaliczenie prac zleconych przez nauczyciela (samokształcenie);

Warunkiem przystąpienia studenta do egzaminu praktycznego z ćwiczeń jest zaliczenie trzech kolokwium częściowych.

Warunkiem przystąpienia studenta do egzaminu z wykładów jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin z anatomii przeprowadzany w sesji zimowej jest to test jednokrotnego wyboru, obejmujący tematykę wykładów. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej student ma prawo przystąpić do egzaminu poprawkowego w sesji poprawkowej.

Kryteria i skala ocen

Wskazany poziom znajomości treści kształcenia dotyczy każdego ocenianego elementu (kolokwium, egzamin pisemny – testy,)

Ocena	Kryteria oceny	
bardzo dobry (5)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu bardzo dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 94-100 %
dobry plus (4,5)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dobrym plus	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 87-93 %
dobry (4)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 75-86%
Dostateczny plus (3,5)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dostatecznym plus	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 68-74%
dostateczny (3)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60 -67%
niedostateczny (2)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu niedostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 60%

Kryteria oceny prac pisemnych z zakresu samokształcenia realizowanego przez studenta w ramach zajęć bez udziału nauczyciela (prezentacja w programie Power Point)

Kryteria oceny	Skala punktowa
Zawartość merytoryczna - wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu; zawartość zgodna z tematem, dostosowana do potencjału tematu; Zgodność sformułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy, dobór literatury;	0-6
Zwiężłość (krótkie zdania, równoważniki zdań, hasła);	0-2
Język prezentacji (poprawność terminologiczna i językowa);	0-4
Czytelność (wielkość czcionki, układ treści, tempo wyświetlania);	0-2
Estetyka (kolor, grafika, animacje, dźwięk);	0-2
Staranność;	0-2
Czas prezentacji (wykorzystanie zaplanowanego czasu);	0-2
Innowacyjność (praca niekonwencjonalna, pomysłowa);	0-2

Maksymalna liczba punktów: 22 punkty*

Skala ocen według zdobytej punktacji:

Bardzo dobry (5.0) - 22 - 20 pkt.

Dobry plus (4.5) - 19 - 17 pkt.

Dobry (4.0) - 16 - 14 pkt.

Dostateczny plus (3.5) - 13 - 11 pkt

Dostateczny (3.0) - 10 - 8 pkt.

Niedostateczny (2.0) – 7 i mniej pkt.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	75
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VI. Literatura

Literatura podstawowa
1. Cizek B., Krasucki K., Aleksandrowicz R.: <i>Mała anatomia kliniczna</i> . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
2. Michajlik A., Ramotowski A.: <i>Anatomia i fizjologia człowieka</i> . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
Literatura uzupełniająca
1. Spodnik JH.: <i>Mianownictwo anatomiczne polsko – angielsko – łacińskie</i> . Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2022